

POSTANOWIENIE

29 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 29 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W.P. i I.I.

przeciwko Syndykowi masy upadłości Bank spółki akcyjnej
w upadłości w W.

o ustalenie i zapłatę, ewentualnie o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Syndyka masy upadłości Bank
spółki akcyjnej w upadłości w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 16 grudnia 2024 r., V ACa 504/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek powodów o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Syndyk masy upadłości Bank S.A w upadłości w W. powołał się na istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy kryterium, na podstawie którego strona umowy jest uprawniona do określenia wysokości świadczenia, a w okolicznościach sprawy – kursu waluty obcej – może wynikać z zasad współżycia społecznego lub ustalonych zwyczajów (art. 56 k.c.).

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiła powołana przyczyna kasacyjna.

Przytoczona we wniosku wątpliwość w zestawieniu z przedmiotem postępowania przed Sądami *meriti* odnosiła się do konsekwencji zawarcia w umowie kredytowej powiązanej z walutą obcą (frankiem szwajcarskim) postanowień umownych wyrażających ryzyko walutowe i odsyłających do tabel kursowych banku przy przeliczeniu waluty obcej na złote polskie i odwrotnie. Problematyka ta nie stanowi *novum* i była nie tylko wielokrotnie, lecz także wszechstronnie

podejmowana w nowszej judykaturze Sądu Najwyższego w odniesieniu do zbliżonych treścią umów kredytowych oraz w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co doprowadziło do utrwalenia się jednolitych kierunków orzeczniczych, w które wpisywał się zaskarżony wyrok (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20, z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, z dnia 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, z dnia 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, z dnia 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, z dnia 25 maja 2023 r., II CSKP 1311/22, z dnia 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22, z dnia 25 października 2023 r., II CSKP 820/23, z dnia 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22 oraz II CSKP 1753/22, i z dnia 19 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz II CSKP 36/23, z dnia 14 lutego 2025 r., II CSKP 1545/22 i z dnia 6 czerwca 2025 r., II CSKP 406/23; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, z dnia 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22, z dnia 8 grudnia 2023 r., I CSK 5651/22, z dnia 29 maja 2024 r., I CSK 2038/23 i z dnia 29 grudnia 2024 r., I CSK 1634/23 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego; w judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zob. zwłaszcza wyroki z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, *I.W., R.W. przeciwko Bank BPH S.A.*, ECLI:EU:C:2021:341, z dnia 18 listopada 2021 r., C-212/20, *M.P., B.P. przeciwko „A.”*, ECLI:EU:C:2021:934, z dnia 16 marca 2023 r., C-6/22, *M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A.*, ECLI:EU:C:2023:216 i z dnia 23 listopada 2023 r., C-321/22, *ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A.*, ECLI:EU:C:2023:911).

W powołanym orzecznictwie wyjaśniono w szczególności, że określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę w umowie kredytu powiązanej z walutą obcą z odwołaniem do kursu waluty obcej ustalanego jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów jego oznaczania, jest nietransparentne, pozostawia pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarcza kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz narusza równorzędność stron umowy kredytu. Jednocześnie, w ślad za stanowiskiem Trybunału

Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wskazano, że nie jest dopuszczalne poszukiwanie drogi do dookreślenia umowy kredytu, w której zastosowano takie rozwiązanie, na podstawie ogólnych przepisów przewidujących, że skutki wyrażone w czynności prawnej podlegają uzupełnieniu m.in. przy pomocy zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów (por. – niezależnie od powołanego wcześniej orzecznictwa – m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2025 r., II CSKP 2021/25 i z dnia 30 maja 2025 r., II CSKP 744/23).

Argumentacja skarżącego, choć prowadzona w płaszczyźnie rekonstrukcji stosunku prawnego (art. 56 k.c.) na etapie mającym poprzedzać ocenę abuzywności postanowienia przeliczeniowego, zmierza w istocie do tego samego rezultatu, któremu na przeszkodzie stoi powołane orzecznictwo. Ponadto, jeśli treścią stosunku prawnego zgodnie z wolą stron miałyby być mechanizm zakładający obiektywizację kursu określanego przez bank, to nie było przeszkód, aby rozwiązanie takie zostało zawarte w umowie. Dostrzec trzeba również, co odnotowano już w judykaturze, że także jeśli przyjąć, że rzeczywista swoboda banku w zakresie kształtowania kursu CHF, mimo braku wyraźnych postanowień w umowie kredytu, jest ograniczana uwarunkowaniami rynkowymi i zestandaryzowanymi metodami ustalania kursu, nie oznacza to, iż postanowienia przeliczeniowe odsyłające do kursu tabelarycznego banku należy uznać za dozwolone. O ile bowiem uwarunkowania te mogą pozwalać zapobiec istotnym odstępstwom od kursów stosowanych w praktyce bankowej, względnie kursu średniego NBP, o tyle pozwalają kredytodawcy na wieloletnie czerpanie korzyści z mechanizmu kształtowania kursu, które nie mają uzasadnienia w świetle waloryzacyjnego charakteru postanowień umownych wiążących saldo kredytu i wysokość rat z CHF, a których rozmiar zależy od decyzji i polityki finansowej banku (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2024 r., II CSKP 1560/22 i powołane tam orzecznictwo).

Ubocznie tylko należało zauważyć, że przedstawione zagadnienie nie mogło stanowić adekwatnej przyczyny kasacyjnej także dlatego, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikało, iż Sąd Apelacyjny, aprobuując stanowisko Sądu Okręgowego co do nietransparentności rozważanych postanowień umownych, odwołał się również do zaniechania przekazania powodom informacji o ryzyku

związanym z możliwością zmiany kursu waluty indeksacji w całym okresie kredytowania i związanych z tym konsekwencjach. Ryzyka tego nie eliminuje próba rekonstrukcji treści spornej umowy w kierunku sugerowanym przez skarżącego, a tym samym kierunek rozstrzygnięcia rozważanego zagadnienia nie mógł mieć znaczenia dla wyniku sprawy.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 108 § 1 *a contrario*, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]